

1857

Եւ Լիպրիւսցի ջոբէն գրաւ ուսած, կամ մինչեւ խաղաղութեան հաստատակութիւնը պաշտօնէն պարտաւորութեամբ երկրորդ անգամ չարտօնուի:

կրթութիւն ընկալաւ անթիւնէրը զանց չառնես. որ-
չափ կրնաս ընկերիւյ ամեն տեսակ ծառայութիւն
ընդ, մայրի ալ մի մոռնար՝ որն որ զքեզ սրտանց
կը սիրէ ու պիտի սիրէ մինչեւ ցմահ: Արթուր
բարով, Բատուած հեազ բլլայ:

Երբ որ Ղեկորդ մեկնեցաւ գնաց, մայրը դար-
ձեալ մանկը մըութեամբ յոռաջ կը տանէր, ու
յոռաջութեան շատ աւելի խնայութեամբ կ'ապրէր:
Իր ջանքն ալ էր որ խնայելով՝ սիրելի որդւոյն տակ
ժողովէ, որպէս զի աստեղծ տառնայ մեծ հագեցու-
ծնորաց ժողովութիւնը վայելէ: Ըստ անկամ-
ձէ կէտերը եւ ոչ ալ իրիկանը բան մը կ'եփէր,
ու տաք կերակուր չէր ուտեր, այլ կախով ու
հացով կը շատանար: Ինչպէս ինք տառնիւ վրայ
մայրու մը բան չէր բռնիր, ի վերայ պար ամե-
նայնի ամէն մարդ կ'իմանար, որովհետեւ անոր
ծխահոտէն ծուխ ելլելը չէին տեսներ: Բայց սա-
կայն իր անշափ խնայութեամբն ալ՝ աղքատաց
շատ բարիք կ'ընէր: Ըստ հեղ աղքատ գրացւոյն
աղոյքը սրտակով կ'սփէր զմայրէր, եւ կամ ցիւղիկ
նկար կը կանգէր, ու նախընթացի համար ձե-
ռութիւն արուած հացին վրայ կարգով կը քսէր,
առնի սիրիւ մկրտ ալ կու տար: Իսկ անոնց տուած
խրատներն ու վարդապետութիւնները կախէն ու
մեղքէն աւելի քաղցր ու պատուական էին: —
Զմեռուան իրիկուն մը, երբ որ լեռն ու դաշտը
ահագին ձիւնով ծածկուած ու միանգամայն խիստ
ցուրտ էր, կոյն տառ, առուակին թով տարու-
որն որ անտառախիտ բլրակէն կորկաշէրով կը
հոգէր: Իրիկունը շատ դարձ էր ու երկինքն ալ
շատապղին կը շողար. կոյն ալ յոռակ առուակէն
ջուր կը խմէր: Մէջ մ'ալ յանկարծ անտառէն
գալլ մը վար ցատկէն ու կոյն Մարգարիտային
աղբին տալին պատաս պատաս բռնաւ: Զիւնը բո-
լոր չորս կողմը տրեւումը ներկեցաւ: Մարգարի-
տան ձեռութիւնըր գլխուն գայլնէրով անակը փա-
խաւ, ու սխալ յաւաքին լայլ խեղճ կենդանւոյն
վրայ ունեցած գուժով բրած մեծ կորստէն աւելի
սիրար կը խշխշղներ:

Վարդապետ տղաքը երկրորդ աստու լայով իրեն
եկան ու կոպին վրայ կ'ողորային: Դաւե անոր հա-
մար ալ կը վշտանային որ Մարգարիտան անկից
կողքը իրենց ոչ կախ ու ոչ ալ մեզը պիտ'որ
կարենայ առաւ Բայց, ըսաւ տղան մէկը, ինչու
Աստուած անգուժ գայլը ոտկոյնէր է, որն որ
պայտէս բարի ու օգտակար անասունը կը փոխէ:
Անգամ գայլը, ըսաւ ուրիշ տղայ մը, ժամանա-
կէ մ'ի վեր է որ աս կողմերը անշափ ոչխարներ
կը տղանէն ու կը լափէ: Ինչու թող կու տայ
Ըստուած որ ասի բլլայ:

Ըստ պատմաւոր չեմ գիտեր որ ըստ ձեզի,
պատմականաց Մարգարիտան. բայց մենք պետք
ենք հաւատալ, թէ ինչ որ Աստուած թող կու
տայ որ պատահի, ամենն ալ իմաստուն ու բարի
է: Դուրսէ Ըստուած գայլին վրայ մեղի յաւցնել
կ'ողգէ թէ ինչպիսի սոսկալի բան է յափշտակու-
թիւնն ու անգուժութիւնը, որպէս զի անկից խոր-
ջներ ու գարշներ: Ո՛հ, շրջայ թէ ձեզմէ մէկը
անգուժ ու յափշտակիչ գայլին նմանի: Դայե-
ցէք որ աւելի հեղ ու հանդարտ ոչխարին նմա-
նող բլլաք:

Կը շարունակուի:

Ե Մ Ա Ր

Լրագրոյ նախընթաց թուովը տեսանք թէ
Խաչմը իր ծննդէն յառաջ ինչ արամադրութիւն-
ներ ինչ նախապատրաստութիւններ ունեցաւ, ու
բոնց հետ սերտ կապակցութիւն ունէին Քեապէն,
Մուհամմադն ու Քուրանը:

Մահմադականութեան կենդանական նախա-
անդին Մէքքէի միջին մէջ եղած քառա-
կուսի մէկ շէնքն է՝ որն որ իր ձեռէն տանե-
լով Քեապէ կամ քառա կ'ընտրէ. ասիկա ըս-
տական նշանակութեամբ խորանարդ ըսել է եւ
թորդ է յուսարէն Քիլա, լատիններէն Քուպուս,
գաղղիներէն Քիւպ քառերուն: Քուրանը կ'ըսէ թէ

Քեապէն աշխարհքիս վրայ ամենէն նշանաւոր
տունն Աստուծոյ (Պէյգամադ) է. եւ ասոր պա-
տիւր իր հնութիւնէն ամենամեծ է: Մահմադականը
աւանդութեամբ կը հաւատան որ հիմնական Քեա-
պէն գտնուած տեղը՝ Ալլամ իր ժամանակը հրեշ-
տակի մը ձեռքը երկնային խորանին նման շինուած
տաճար կամ մկրթ մը դառն էր եւ. քառասուն
անգամ՝ մինչեւ Հնդկաստանէն գալով դանդախ-
տութեամբ նոյն տաճարին պայտելութիւն բրած էր:
Աս տաճարը ջրհեղեղի տակն անարատ էրկինք
վերացած մինչեւ չորրորդ կարգ հասած է (ըստ
ոմանց). (ուրիշներուն ըսածին համաձայն) Ալլամ
Քեապէն երկրորդ անգամ շինելով՝ իրեն հետ
մեկտեղ տուած երկինք վերացուցած է եւ նոյնը
հիմնական Քեապէին ուղղորդ վրան կ'ընտրէ: Սէ-
կերորդ անգամ շինելով ու ջրհեղեղէ կործանե-
լով՝ չորրորդ անգամ Արաբիայ շինած է եւ իւ-
րին ուղին հեղեղէր մինչեւ. հիմն կը տեսնուին:
Քուրանին համաձայն՝ Արաբիայ Քեապէն իրմ
յառաջ շինուած գտաւ, միայն թէ կուրքերով
խշուած ու պղծուած էր, եւ ինք Խամբէլին հետ
մեկտեղ սրբեց եւ դո՛հ մտաւ: Եւ կ'ըսուի թէ
առաջ նշան զոհուած խոյն եղջիւրները Քեա-
պէին յարկին խորովակին վրայ անկուած միայն
բլլան մինչեւ Մուհամմադն տեսնը, որն որ կու-
պաշտութեան զգուշացնելու համար վար տուած
է: Արաբիայն աստեղն էր որ Սէ. քալը (Հաճ-
էրիւ էսդէա) երկինքէն եկաւ եւ կամ ոմանց
համաձայն՝ Գաբրիէլ հրեշտակը Արաբիայն ար-
աւ. ասիկա մինչեւ. ցայտը մեծ պատու ու յար-
գուժեամբ, եւ արեւմտով պատած՝ հարաւային ա-
րեւելեան կողմը պատին մէջ հիւսուած կը պահուի:
Աս քարը իսկական մարմար յափշտ մըն էր, բայց
եղբէն պիտէ կնարէ մը շոշափուելով կամ մար-
դու մեղացը պատմաւոր՝ ամուսին պէս սեփսեւ
կարեցաւ: Եղբ. քարին մէկ կողմը Պաշտատի խո-
րվէնները իրենց պողպատի գրանդ սկամին մէջ
հիւսած էին՝ որ երկրները երեսի վրայ կ'ընան ու
սեւամը պահեն: Քուրանին համաձայն՝ Արաբիայ
Աստուծոյ պատուէր ընդունած էր որ Քեապէն
ուխտաւոր ընէ:

Ըստ ստղագէտ որ Մահմադական յառաջ Քեա-
պէն մեծ յարգութեամբ մէջ էր, եւ 360 կու-
թերու արձաններով զարդարուած էր. նաեւ Ար-
աբիայն ու Խամբէլին արձաններն ալ մէջը
կային, որն որ նշան է թէ՛ Քեապէին Արաբի-
այն հետ ունեցած յարաբերութիւնը՝ Մուհամմա-
դին իրմ շտեղծէն՝ հապա բուն Արաբացոց
զրոյցներուն մէջ պահուած անանգութիւն մըն
էր. նոյնպէս բոլոր Խալիֆան կամ Մուհամմադն
գրութիւնները կամ վարդապետութիւնները՝ Բ-
րաբացոց անանգութեանց ու զրոյցներուն հետ
կապուած կամ անոնցմէ հեռուած են, կամ Մու-
համմադ Էրիֆմէ ու Քիլառնէիցմէ առած գա-
ղափարները անոնց հետ հիւսած է. ապա թէ ոչ
մարդու մը համար անկարելի էր որ կարենար իր
խոսքերուն պնդիսի հեղինակութիւն մը տալ որ
աղբ մը իր գաղափարներուն պատկերներն եւ պն-
դիսի մեծ քայլ մը առնել տայ՝ ինչ եւ իցէ մի-
ջոց կ'ուզէ նէ բանեցնէ: Քեապէն ամեն հեթա-
նոս Արաբացոյն ուղին անմեղմեային նախապատկ-
մըն էր սեպուած, եւ անոր համար ալ յառաջա-
յոց արդարամարմն էր, որ հոն ապաւնտըր կա-
ղաւոր. եւ միայն ամայն կենդան մըն էր վաճա-
րականութեան եւ մեծ անախաճառները հոն կ'ը-
լային եւ Բաւոց մեծ խողերուն ու մեծ արակիւն
արկանայր նման հաս ալ զեղարուեստից պատշա-
ճող մեծ արդիւնները ապրի վաճառ տակ կը
ձգուէին. Ժողովարան հաճութիւնը վրասկող
բանտառն զմութիւնները Մուսուլայով (Բարձրա-
ցեալ) կը կոչուէին. ամանց կարծիքին համաձայն
պատկուած բանտառն զմութիւնները Քեապէին
զանէն կախուելուն համար Մուսուլայով (Կախ-
եալ) կոչուած են: Մուհամմադ Քեապէն բո-
լոր կուրքերը ու արկալից պայտելութիւնները
վերացնելով՝ Քեապէին նկարագրող ասիկա բար-
ձրացուց, Բեպէս ինք Քուրանին մէջ անանկ կը

վարդապետ որ ամեն տեղ ներկայ եղող Աս-
տուծոյ երկրպագութիւնը ամեն տեղ ու ամեն
գիւրքով կրնայ բլլայ՝ ըսելով՝ “Երեւելքն ու արեւ-
մուսը Աստուծոյ է, ուր որ գտնուալը ըլլաք՝ հոն
Աստուծոյ երեսն է, բայց ի վերայ այս ամե-
նայնի որպէսզի ապրին անանգութիւններէն կամ
գաղափարներէն շատ շնորհով կամ իրենց սի-
րածը շնորհով թէ՛ կը հրաժարէ որ ամեն Մահմա-
դական ողորդի աստեղ պետք է որ Քեապէին դաւ-
նայ, ուստի գէպ ի Գրայլ (Կոյմ, գէմ, հարաւա-
կոյմ) դառնալը Մուսուլային համար օրէնք մըն է:
Եւ օրէնքը բուն հրեւթեան տուած է, ուր
Պաշտին սկիզբ եղած է՝ աղօթելու աստեղ երեսը
գէպ ի նրոյ տալէ՛մ դարձնելու. բարեպաշտ սո-
վորութեան, որն որ երեսը իրեն. օրէնք չէ սե-
ղուած: Քեապէն բարձրացնող երկրորդ բանը
ան հրամանն է որ կ'ըսէ, “Գէպ ի Մէքքէ պան-
դիսեցէ՛ք ձեր ուխտը կատարեցէ՛ք ու Աստուծոյ
տանը պիտ կ'ընէք: Ինք Մուհամմադ ասոր մէջ շատ
անգամ կ'աղօթէր. եւ արարացի գրադէտները կը
վիճին թէ Մուհամմադ սխեռաւ մեջ ինչ գիւ-
րով կեցած է:

Հիմնական Քեապէն Մուհամմադն տեսնելը
չէ. նոյնը Մուհամմադն մահընէ ետեւ (Մայիսի 10)
ժողովութեան կախնելուն աստեղ պայտելու:
Ապաւնտը իսկ Զուլէյլը նորէն շինեց աւելի մեծ
չորով. բայց իր յաջորդ Ապաւնտիք խալիֆէն
(384/85) նոյն մեծցնելը Քեապէին իրեն արհա-
մարհանք մը սեպելով փրցը նորէն շինեց աւ-
ելին ձեռովը, որուն ետեւն մասկըր մինչեւ հի-
մա պահուած են: Ասիկա պրիթէ 34 ոտնա-
չափ բարձր, 27 ոտնաչափ լայն քառակուսի
շէնք մըն է. տարին երեսը անգամ կը բացուի.
մէկ անգամ արանց, մէկ անգամ կանանց եւ
մէկ անգամ մ'ալ մարդերու համար: Արձանի
մարդաչափ դուռ մ'ունի. փրան բանտած ծած-
կոց մը անցած է եւ Սուլթանին ծախքովը կը հո-
գացուի: Քեապէին չորս դիմ մեծ սրահներ ու
աղբիւրներ կան, ուր պոնդալիտներ կամ ուխ-
տաւորները կը լուացուին: Նոյն ուխտաւորները
նաեւ Քեապէին մէջի Սէ. քալը կը պահեն, ու
թով նոյն քալը իր ձեռը փոխած է. ասոր վրան
մարդու դուռ մ'ալ փորած են, որն որ հին ա-
տեղը չէր: Քեապէն մեծ երկրներն ու հապալի-
ներն ունի. 40 սեւ ներքիններ իրեն պահպանու-
թիւն կ'ընեն: Ասոր թով կը յուցեն նաեւ ան
աղբիւրը, ուսկից Բքար մեռնելու մօտ ծառաի
խամբէլին ջուր խնցուց, որով Արաբացոց հայրը
մահընէ ազատեցաւ:

Քեապէն խնայանք ան նիւթական կենդանը՝ ուս-
տի խալմը ծառայեցաւ եւ ուր խալմը կը գիւմ-
հիմն տեսնելը աս կենդանը կենդանացնող դո-
րութիւնը՝ որն որ նոյնին շարժում տուաւ ու նոյնը
գործունէութեան մէջ գրաւ եւ որն որ Արաբա-
յիք իրեն ձգելու համար բաւական թէ նիւթա-
կան եւ թէ պղկան յափշտութիւններ ունէր: Աս
կենդանացուցիչ գործիւնը Մահմադական էր, որն
որ Արաբացոց Կորոյլը կրնայ կոչուիլ:

Մուհամմադ կամ Մահմադն որ Գոպիլ կամ
Պատաւոր կը նշանակէ, որչափ որ զարմանալի ու
տրամադան մարդ մըն է նէ եւ իրեն վրայ որչափ
որ շատ բան գրուած է նէ՛ պղկան ալ իր վրայ
եղած փաւեր տեղեկութիւնները քիչ են. իր
աղբին թէրմ երեսակորութիւնը, անպայք զանա-
զան զգածութիւնը իր կենսալը հետ շատ վէպի
հիւսած են: Մէքքէ հոս համառոտ մը իր կենսալը
վրայէն անցնիլ փորձէր:

Մուհամմադ Արաբիայի Մէքքէ քաղքին մէջ
509/10 (ոմանց համաձայն 571/72 կամ 570/71) ծը-
նաւ. Քորէիլ ըսուած շիզին Հաշէմ բնասնեաց
կը փրարկէր. եւ նոյն ընտանիքը շիզին գը-
խաւորն էր եւ Քեապէին պահպանութիւնն ու-
նէր: Իր հայրը վաճառական մըն էր ու անունը
Ապաւնտ, իսկ մերը անունը Ամին: Ապաւնտ
Մահմադն ծնունդէն երկու ամիս վերջը մեռաւ
եւ իր որդւոյն միայն տուն մը, զիւրի աղաթին մը,
հինգ ուղտ ու քանի մը ուխտը թողուց: Մու-

Համեմատ փեց տարուան եղած ատեն մայրն ալ կորսնցուցելով՝ իր հաւուն Արտուրյան խաղաղին խնամքին տակ ու ետքէն անոր մահէնէ ետեւ իր հորեղբոր Արտուրյան խաղաղին մեծցաւ։ Արտուրյան հեղինակներուն համաձայն՝ Պոստոն մէտ ուղղակի Արտուրյան սերունդ էր. անշուշտ առ լմբոնումը Պոստոնի մեծ փայլ մեծ ազդեցութիւն ունեցած պիտի ըլլայ եւ իրեն առջի շարժումը առողջ ան կրնայ սեպուիլ որ ինք Արտուրյան սերունդ ըլլալով՝ որն որ քեանքէն հետ մեծ յարաբերութիւն ունէր՝ քեանքէն յարաբերութիւն ունէր։ Իր ազդեցական վաճառականներուն հետ Արտուրյան ու Արտուրի մէջ զանազան ծանր բողբոյսներ ընկելով՝ իր կրօնին ու Հրէից եւ քրիստոնէից կրօնին մէջ եղած տարբերութիւնը խնայաւ եւ կրօնի թէ Պոստոնի մէջ (նոստրալիան) վաճառականի մը հետ ալ խօսած ու անկէ քրիստոնէութեան վրայ տեղեկութիւն ստացած ըլլայ։ Բայց ինչպէս ըսինք՝ հրէական գաղափարները վերջը աւելի նախադրեալ էին։ Քսան ասորուան եղած ատեն իր հայր գտնելու համար Արտուրյանը ուղարկուեցաւ հարաւորութիւն կը չէր եւ վերջէն վաճառականութեան ձեռք կարէնէր՝ քսանահինգ տարուան եղած ատեն հաւաքած վաճառականի մը խաղաղ անուամբ պարտքի թու մասնաւոր անոր հետ կարգուեալով վաճառականութիւնը յառաջ տարաւ, որն որ թեպէտ չյարձուցաւ բայց իր անունը ու արքայապետութիւնը շատ հաւանաբար։ Բարեկաշտ կրթութեանը ու մտածութեանը ու մեծութեան բնական միտում մը ունէր եւ կրօնական հինգ տարեկէ սկսած ճանաչանք ամբողջ Արտուրի մետ Հարաւ ընթաց մեկ խոսակցութեան մէջ միայնակեալ կ'անցընէր։

Արտուրյան

ԲՆՏԱՆԾԱՆԵՆ

Կրօնական

Պատգամներ զից անմահիւն
Ապրիլ 1900 թ. 10-11-12-13-14-15-16-17-18-19-20-21-22-23-24-25-26-27-28-29-30-31-32-33-34-35-36-37-38-39-40-41-42-43-44-45-46-47-48-49-50-51-52-53-54-55-56-57-58-59-60-61-62-63-64-65-66-67-68-69-70-71-72-73-74-75-76-77-78-79-80-81-82-83-84-85-86-87-88-89-90-91-92-93-94-95-96-97-98-99-100-101-102-103-104-105-106-107-108-109-110-111-112-113-114-115-116-117-118-119-120-121-122-123-124-125-126-127-128-129-130-131-132-133-134-135-136-137-138-139-140-141-142-143-144-145-146-147-148-149-150-151-152-153-154-155-156-157-158-159-160-161-162-163-164-165-166-167-168-169-170-171-172-173-174-175-176-177-178-179-180-181-182-183-184-185-186-187-188-189-190-191-192-193-194-195-196-197-198-199-200-201-202-203-204-205-206-207-208-209-210-211-212-213-214-215-216-217-218-219-220-221-222-223-224-225-226-227-228-229-230-231-232-233-234-235-236-237-238-239-240-241-242-243-244-245-246-247-248-249-250-251-252-253-254-255-256-257-258-259-260-261-262-263-264-265-266-267-268-269-270-271-272-273-274-275-276-277-278-279-280-281-282-283-284-285-286-287-288-289-290-291-292-293-294-295-296-297-298-299-300-301-302-303-304-305-306-307-308-309-310-311-312-313-314-315-316-317-318-319-320-321-322-323-324-325-326-327-328-329-330-331-332-333-334-335-336-337-338-339-340-341-342-343-344-345-346-347-348-349-350-351-352-353-354-355-356-357-358-359-360-361-362-363-364-365-366-367-368-369-370-371-372-373-374-375-376-377-378-379-380-381-382-383-384-385-386-387-388-389-390-391-392-393-394-395-396-397-398-399-400-401-402-403-404-405-406-407-408-409-410-411-412-413-414-415-416-417-418-419-420-421-422-423-424-425-426-427-428-429-430-431-432-433-434-435-436-437-438-439-440-441-442-443-444-445-446-447-448-449-450-451-452-453-454-455-456-457-458-459-460-461-462-463-464-465-466-467-468-469-470-471-472-473-474-475-476-477-478-479-480-481-482-483-484-485-486-487-488-489-490-491-492-493-494-495-496-497-498-499-500-501-502-503-504-505-506-507-508-509-510-511-512-513-514-515-516-517-518-519-520-521-522-523-524-525-526-527-528-529-530-531-532-533-534-535-536-537-538-539-540-541-542-543-544-545-546-547-548-549-550-551-552-553-554-555-556-557-558-559-560-561-562-563-564-565-566-567-568-569-570-571-572-573-574-575-576-577-578-579-580-581-582-583-584-585-586-587-588-589-590-591-592-593-594-595-596-597-598-599-600-601-602-603-604-605-606-607-608-609-610-611-612-613-614-615-616-617-618-619-620-621-622-623-624-625-626-627-628-629-630-631-632-633-634-635-636-637-638-639-640-641-642-643-644-645-646-647-648-649-650-651-652-653-654-655-656-657-658-659-660-661-662-663-664-665-666-667-668-669-670-671-672-673-674-675-676-677-678-679-680-681-682-683-684-685-686-687-688-689-690-691-692-693-694-695-696-697-698-699-700-701-702-703-704-705-706-707-708-709-710-711-712-713-714-715-716-717-718-719-720-721-722-723-724-725-726-727-728-729-730-731-732-733-734-735-736-737-738-739-740-741-742-743-744-745-746-747-748-749-750-751-752-753-754-755-756-757-758-759-760-761-762-763-764-765-766-767-768-769-770-771-772-773-774-775-776-777-778-779-780-781-782-783-784-785-786-787-788-789-790-791-792-793-794-795-796-797-798-799-800-801-802-803-804-805-806-807-808-809-810-811-812-813-814-815-816-817-818-819-820-821-822-823-824-825-826-827-828-829-830-831-832-833-834-835-836-837-838-839-840-841-842-843-844-845-846-847-848-849-850-851-852-853-854-855-856-857-858-859-860-861-862-863-864-865-866-867-868-869-870-871-872-873-874-875-876-877-878-879-880-881-882-883-884-885-886-887-888-889-890-891-892-893-894-895-896-897-898-899-900-901-902-903-904-905-906-907-908-909-910-911-912-913-914-915-916-917-918-919-920-921-922-923-924-925-926-927-928-929-930-931-932-933-934-935-936-937-938-939-940-941-942-943-944-945-946-947-948-949-950-951-952-953-954-955-956-957-958-959-960-961-962-963-964-965-966-967-968-969-970-971-972-973-974-975-976-977-978-979-980-981-982-983-984-985-986-987-988-989-990-991-992-993-994-995-996-997-998-999-1000-1001-1002-1003-1004-1005-1006-1007-1008-1009-1010-1011-1012-1013-1014-1015-1016-1017-1018-1019-1020-1021-1022-1023-1024-1025-1026-1027-1028-1029-1030-1031-1032-1033-1034-1035-1036-1037-1038-1039-1040-1041-1042-1043-1044-1045-1046-1047-1048-1049-1050-1051-1052-1053-1054-1055-1056-1057-1058-1059-1060-1061-1062-1063-1064-1065-1066-1067-1068-1069-1070-1071-1072-1073-1074-1075-1076-1077-1078-1079-1080-1081-1082-1083-1084-1085-1086-1087-1088-1089-1090-1091-1092-1093-1094-1095-1096-1097-1098-1099-1100-1101-1102-1103-1104-1105-1106-1107-1108-1109-1110-1111-1112-1113-1114-1115-1116-1117-1118-1119-1120-1121-1122-1123-1124-1125-1126-1127-1128-1129-1130-1131-1132-1133-1134-1135-1136-1137-1138-1139-1140-1141-1142-1143-1144-1145-1146-1147-1148-1149-1150-1151-1152-1153-1154-1155-1156-1157-1158-1159-1160-1161-1162-1163-1164-1165-1166-1167-1168-1169-1170-1171-1172-1173-1174-1175-1176-1177-1178-1179-1180-1181-1182-1183-1184-1185-1186-1187-1188-1189-1190-1191-1192-1193-1194-1195-1196-1197-1198-1199-1200-1201-1202-1203-1204-1205-1206-1207-1208-1209-1210-1211-1212-1213-1214-1215-1216-1217-1218-1219-1220-1221-1222-1223-1224-1225-1226-1227-1228-1229-1230-1231-1232-1233-1234-1235-1236-1237-1238-1239-1240-1241-1242-1243-1244-1245-1246-1247-1248-1249-1250-1251-1252-1253-1254-1255-1256-1257-1258-1259-1260-1261-1262-1263-1264-1265-1266-1267-1268-1269-1270-1271-1272-1273-1274-1275-1276-1277-1278-1279-1280-1281-1282-1283-1284-1285-1286-1287-1288-1289-1290-1291-1292-1293-1294-1295-1296-1297-1298-1299-1300-1301-1302-1303-1304-1305-1306-1307-1308-1309-1310-1311-1312-1313-1314-1315-1316-1317-1318-1319-1320-1321-1322-1323-1324-1325-1326-1327-1328-1329-1330-1331-1332-1333-1334-1335-1336-1337-1338-1339-1340-1341-1342-1343-1344-1345-1346-1347-1348-1349-1350-1351-1352-1353-1354-1355-1356-1357-1358-1359-1360-1361-1362-1363-1364-1365-1366-1367-1368-1369-1370-1371-1372-1373-1374-1375-1376-1377-1378-1379-1380-1381-1382-1383-1384-1385-1386-1387-1388-1389-1390-1391-1392-1393-1394-1395-1396-1397-1398-1399-1400-1401-1402-1403-1404-1405-1406-1407-1408-1409-1410-1411-1412-1413-1414-1415-1416-1417-1418-1419-1420-1421-1422-1423-1424-1425-1426-1427-1428-1429-1430-1431-1432-1433-1434-1435-1436-1437-1438-1439-1440-1441-1442-1443-1444-1445-1446-1447-1448-1449-1450-1451-1452-1453-1454-1455-1456-1457-1458-1459-1460-1461-1462-1463-1464-1465-1466-1467-1468-1469-1470-1471-1472-1473-1474-1475-1476-1477-1478-1479-1480-1481-1482-1483-1484-1485-1486-1487-1488-1489-1490-1491-1492-1493-1494-1495-1496-1497-1498-1499-1500-1501-1502-1503-1504-1505-1506-1507-1508-1509-1510-1511-1512-1513-1514-1515-1516-1517-1518-1519-1520-1521-1522-1523-1524-1525-1526-1527-1528-1529-1530-1531-1532-1533-1534-1535-1536-1537-1538-1539-1540-1541-1542-1543-1544-1545-1546-1547-1548-1549-1550-1551-1552-1553-1554-1555-1556-1557-1558-1559-1560-1561-1562-1563-1564-1565-1566-1567-1568-1569-1570-1571-1572-1573-1574-1575-1576-1577-1578-1579-1580-1581-1582-1583-1584-1585-1586-1587-1588-1589-1590-1591-1592-1593-1594-1595-1596-1597-1598-1599-1600-1601-1602-1603-1604-1605-1606-1607-1608-1609-1610-1611-1612-1613-1614-1615-1616-1617-1618-1619-1620-1621-1622-1623-1624-1625-1626-1627-1628-1629-1630-1631-1632-1633-1634-1635-1636-1637-1638-1639-1640-1641-1642-1643-1644-1645-1646-1647-1648-1649-1650-1651-1652-1653-1654-1655-1656-1657-1658-1659-1660-1661-1662-1663-1664-1665-1666-1667-1668-1669-1670-1671-1672-1673-1674-1675-1676-1677-1678-1679-1680-1681-1682-1683-1684-1685-1686-1687-1688-1689-1690-1691-1692-1693-1694-1695-1696-1697-1698-1699-1700-1701-1702-1703-1704-1705-1706-1707-1708-1709-1710-1711-1712-1713-1714-1715-1716-1717-1718-1719-1720-1721-1722-1723-1724-1725-1726-1727-1728-1729-1730-1731-1732-1733-1734-1735-1736-1737-1738-1739-1740-1741-1742-1743-1744-1745-1746-1747-1748-1749-1750-1751-1752-1753-1754-1755-1756-1757-1758-1759-1760-1761-1762-1763-1764-1765-1766-1767-1768-1769-1770-1771-1772-1773-1774-1775-1776-1777-1778-1779-1780-1781-1782-1783-1784-1785-1786-1787-1788-1789-1790-1791-1792-1793-1794-1795-1796-1797-1798-1799-1800-1801-1802-1803-1804-1805-1806-1807-1808-1809-1810-1811-1812-1813-1814-1815-1816-1817-1818-1819-1820-1821-1822-1823-1824-1825-1826-1827-1828-1829-1830-1831-1832-1833-1834-1835-1836-1837-1838-1839-1840-1841-1842-1843-1844-1845-1846-1847-1848-1849-1850-1851-1852-1853-1854-1855-1856-1857-1858-1859-1860-1861-1862-1863-1864-1865-1866-1867-1868-1869-1870-1871-1872-1873-1874-1875-1876-1877-1878-1879-1880-1881-1882-1883-1884-1885-1886-1887-1888-1889-1890-1891-1892-1893-1894-1895-1896-1897-1898-1899-1900-1901-1902-1903-1904-1905-1906-1907-1908-1909-1910-1911-1912-1913-1914-1915-1916-1917-1918-1919-1920-1921-1922-1923-1924-1925-1926-1927-1928-1929-1930-1931-1932-1933-1934-1935-1936-1937-1938-1939-1940-1941-1942-1943-1944-1945-1946-1947-1948-1949-1950-1951-1952-1953-1954-1955-1956-1957-1958-1959-1960-1961-1962-1963-1964-1965-1966-1967-1968-1969-1970-1971-1972-1973-1974-1975-1976-1977-1978-1979-1980-1981-1982-1983-1984-1985-1986-1987-1988-1989-1990-1991-1992-1993-1994-1995-1996-1997-1998-1999-2000-2001-2002-2003-2004-2005-2006-2007-2008-2009-2010-2011-2012-2013-2014-2015-2016-2017-2018-2019-2020-2021-2022-2023-2024-2025-2026-2027-2028-2029-2030-2031-2032-2033-2034-2035-2036-2037-2038-2039-2040-2041-2042-2043-2044-2045-2046-2047-2048-2049-2050-2051-2052-2053-2054-2055-2056-2057-2058-2059-2060-2061-2062-2063-2064-2065-2066-2067-2068-2069-2070-2071-2072-2073-2074-2075-2076-2077-2078-2079-2080-2081-2082-2083-2084-2085-2086-2087-2088-2089-2090-2091-2092-2093-2094-2095-2096-2097-2098-2099-2100-2101-2102-2103-2104-2105-2106-2107-2108-2109-2110-2111-2112-2113-2114-2115-2116-2117-2118-2119-2120-2121-2122-2123-2124-2125-2126-2127-2128-2129-2130-2131-2132-2133-2134-2135-2136-2137-2138-2139-2140-2141-2142-2143-2144-2145-2146-2147-2148-2149-2150-2151-2152-2153-2154-2155-2156-2157-2158-2159-2160-2161-2162-2163-2164-2165-2166-2167-2168-2169-2170-2171-2172-2173-2174-2175-2176-2177-2178-2179-2180-2181-2182-2183-2184-2185-2186-2187-2188-2189-2190-2191-2192-2193-2194-2195-2196-2197-2198-2199-2200-2201-2202-2203-2204-2205-2206-2207-2208-2209-2210-2211-2212-2213-2214-2215-2216-2217-2218-2219-2220-2221-2222-2223-2224-2225-2226-2227-2228-2229-2230-2231-2232-2233-2234-2235-2236-2237-2238-2239-2240-2241-2242-2243-2244-2245-2246-2247-2248-2249-2250-2251-2252-2253-2254-2255-2256-2257-2258-2259-2260-2261-2262-2263-2264-2265-2266-2267-2268-2269-2270-2271-2272-2273-2274-2275-2276-2277-2278-2279-2280-2281-2282-2283-2284-2285-2286-2287-2288-2289-2290-2291-2292-2293-2294-2295-2296-2297-2298-2299-2300-2301-2302-2303-2304-2305-2306-2307-2308-2309-2310-2311-2312-2313-2314-2315-2316-2317-2318-2319-2320-2321-2322-2323-2324-2325-2326-2327-2328-2329-2330-2331-2332-2333-2334-2335-2336-2337-2338-2339-2340-2341-2342-2343-2344-2345-2346-2347-2348-2349-2350-2351-2352-2353-2354-2355-2356-2357-2358-2359-2360-2361-2362-2363-2364-2365-2366-2367-2368-2369-2370-2371-2372-2373-2374-2375-2376-2377-2378-2379-2380-2381-2382-2383-2384-2385-2386-2387-2388-2389-2390-2391-2392-2393-2394-2395-2396-2397-2398-2399-2400-2401-2402-2403-2404-2405-2406-2407-2408-2409-2410-2411-2412-2413-2414-2415-2416-2417-2418-2419-2420-2421-2422-2423-2424-2425-2426-2427-2428-2429-2430-2431-2432-2433-2434-2435-2436-2437-2438-2439-2440-2441-2442-2443-2444-2445-2446-2447